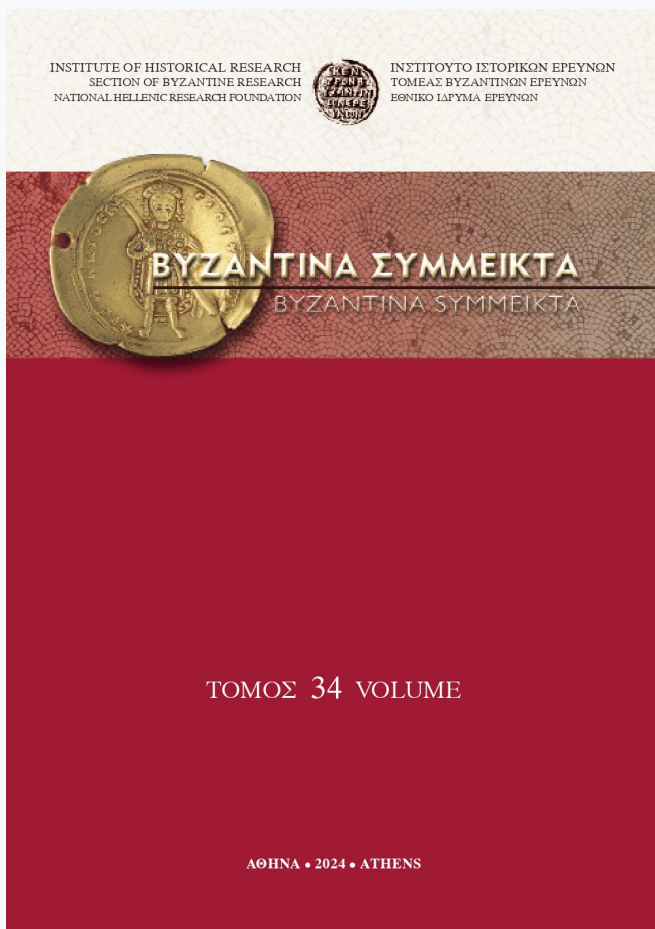

Byzantina Symmeikta

Vol 34 (2024)

BYZANTINA SYMMEIKTA 34

Βιβλιογραφικό σημείωμα: Michiel D. J. Op de Coulx (ed.), Theodori Prodrumi Epistulae et Orationes [CCSG 81], Turnhout 2023

Στυλιανός ΛΑΜΠΑΚΗΣ

doi: [10.12681/byzsym.39328](https://doi.org/10.12681/byzsym.39328)

Copyright © 2025, Στυλιανός ΛΑΜΠΑΚΗΣ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

ΛΑΜΠΑΚΗΣ Σ. (2024). Βιβλιογραφικό σημείωμα: Michiel D. J. Op de Coulx (ed.), Theodori Prodrumi Epistulae et Orationes [CCSG 81], Turnhout 2023. *Byzantina Symmeikta*, 34, 449–450. <https://doi.org/10.12681/byzsym.39328>

Michiel D. J. OP DE COUL† (ed.), *Theodori Prodromi Epistulae et Orationes* [CCSG 81], Turnhout 2023, cxxxii + 185 σελίδες, ISBN 978-2-503-54413-7

Τὸ 2024 συμπληρώθηκαν 50 χρόνια ἀπὸ τὴν μνημειώδη ἔκδοση τῶν «ιστορικῶν» ποιημάτων τοῦ Θεοδώρου Προδρομοῦ ἀπὸ τὸν Wolfram Hörandner¹, μὲ πλήρη κατάλογο τῶν ἔργων τοῦ συγγραφέα, τόσο τῶν γνησίων, ὅσο καὶ τῶν ἀμφισβητουμένων καὶ νόθων. Στὴν πεντηκονταετία ποῦ μεσολάβησε, ἡ βιβλιογραφία ἔχει ἐμπλουτισθεῖ μὲ ἀρκετὲς μελέτες, ἀλλὰ καὶ μὲ νεώτερες ἐκδόσεις κειμένων τοῦ Προδρομοῦ². Στὴν πλούσια αὐτὴ συγκομιδὴ προστίθεται τώρα καὶ τὸ παρουσιαζόμενο βιβλίο, στὸ ὁποῖο ἐκδίδονται συγκεντρωμένες σὲ ἕναν τόμο οἱ ἐπιστολὲς καὶ οἱ μονωδιὲς τοῦ πολυγραφότατου συγγραφέα τοῦ 12ου αἰ.

Ἡ ἔρευνα ἔχει βασισθεῖ στὴν διατριβὴ τοῦ ἀειμνήστου M. D. J. Op de Coul (1962-2022)³, ὁ ὁποῖος εἶχε συνεχίσει νὰ ἐπεξεργάζεται τὸ ὑλικό του ἐν ὄψει τῆς τελικῆς ἔκδοσης, τὴν ὁποία δεν εὐτύχησε νὰ δεῖ ὀλοκληρωμένη. Ἡ ὀριστικὴ μορφή διαμορφώθηκε μὲ τὴν ἐπιμέλεια τοῦ Marc Lauxtermann, ὅπως ὁ ἴδιος ἐξηγεῖ στὸ προλογικὸ σημείωμα (σσ. v-vii).

Ἡ δομὴ τοῦ βιβλίου εἶναι σὲ γενικὲς γραμμὲς ἡ ἀκόλουθη. Προτάσσεται κατάλογος βραχυγραφῶν (σσ. viii-xviii) καὶ ἀκολουθεῖ ἐκτενέστατη εἰσαγωγή, διαρθρωμένη σὲ 4 μεγάλες ἐνότητες: Α) ὁ συγγραφέας καὶ τὸ ἔργο του (σσ. xix-lxxxvii, ὅπου κατὰ σειρὰν σκιαγραφοῦνται τὰ βιογραφικὰ τοῦ Προδρομοῦ, γίνεται λόγος γιὰ τοὺς ἀποδέκτες τῶν ἐπιστολῶν καὶ γιὰ τὰ πρόσωπα στὰ ὁποῖα

1. W. HÖRANDNER (ed.), *Theodoros Prodromos, Historische Gedichte* [WBS 11], Wien 1974.

2. Βλ. τὴν βιβλιογραφία στὸν N. ZAGKLAS, *Theodoros Prodromos: Miscellaneous Poems. An Edition and Literary Study*, Oxford 2023, 339-359.

3. *Théodore Prodrome, Lettres et Discours. Édition, traduction, commentaire*. Tomes I-II, Thèse Université Paris IV – Sorbonne, Paris 2007

ἀναφέρονται οἱ μονωδίες⁴, παρέχονται στοιχεῖα γιὰ τὰ λογοτεχνικὰ εἶδη τῆς ἐπιστολῆς καὶ τῆς μονωδίας, καὶ παρακολουθεῖται τὸ ἱστορικὸ τῆς διάδοσης τῶν ἔργων τοῦ συγγραφέα. Β) ἱστορία τῆς παράδοσης τοῦ κειμένου [σσ. Ιxxviii-cxiii, μὲ ἀναλυτικὴ παρουσίαση τῶν κωδίκων ποὺ περιλαμβάνουν τὰ 38 ἐκδιδόμενα ἐδῶ κείμενα καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν διερεύνηση τῶν σχέσεων 15 ἐξ αὐτῶν ποὺ παραδίδονται σὲ δύο ἢ περισσότερα χειρόγραφα (τὰ ὑπόλοιπα 28 παραδίδονται ἀπὸ ἓνα μόνον χειρόγραφο)· στὸ τέλος τῆς ἐνόητης καταγράφονται ἀναλυτικὰ οἱ προηγούμενες μεμονωμένες ἐκδόσεις τῶν κειμένων]. Γ) ἐκδοτικὲς ἀρχές (σσ. cxiv-cxix, καὶ Δ) περιληπτικὴ ἀπόδοση τοῦ περιεχομένου (σσ. cxh-cxxii). Στὴν συνέχεια ἐκδίδονται τὰ κείμενα (σσ. 5-144). Ἡ ἔκδοση ὁλοκληρώνεται μὲ συγκριτικὸ πῖνακα τῆς ἀρίθμησης τῶν κειμένων στὸ βιβλίον τοῦ Högrandner καὶ στὴν παροῦσα ἔκδοση, καὶ μὲ τρεῖς πίνακες: βιβλικῶν χωρίων, πηγῶν καὶ παραλλήλων τόπων, καὶ ὀνομάτων (σσ. 145-181).

Μὲ τὸ βιβλίον ἢ βιβλιογραφία σχετικὰ μὲ τὸν Προδρόμο ἐμπλουτίζεται μὲ ἓνα ἀκόμα χρησιμότερο τίτλο. Παραμένει πάντως αἰτούμενο ἡ σύνταξη συνθετικῆς μονογραφίας γιὰ τὸν συγγραφέα, ποὺ θὰ ἀξιοποιήσει ὅλα τὰ ἕως τῶρα κεκτημένα τῆς ἔρευνας καὶ θὰ συντελέσει στὴν καλύτερη κατανόηση τῶν συναφῶν προβλημάτων⁵.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΛΑΜΠΙΑΚΗΣ

Ὁμότιμος Διευθυντὴς Ἐρευνῶν

Ἰνστιτοῦτο Ἱστορικῶν Ἐρευνῶν/ΕΙΕ

4. Γιὰ τὸν Κωνσταντῖνο Ἄγιοθεοδωρίτη βλ. τῶρα Ε. ΜΑΔΑΡΙΑΓΑ, Ἡ βυζαντινὴ οἰκογένεια τῶν Ἄγιοθεοδωριτῶν (III), *ΒυζΣυμ* 27, 2017, 54-61.

5. Βλ. καὶ ΖΑΓΚΛΑΣ, *Theodoros Prodromos*, 5.